

Bijzondere broedvogels in Noordwijk en omgeving

Jelle van Dijk

Sinds enkele jaren probeert SOVON, deze afkorting staat voor Samenwerkende Organisaties Vogelonderzoek Nederland, een zo volledig mogelijk overzicht samen te stellen van alle kolonievogels en van een groot aantal schaarse en zeldzame broedvogels. De laatste groep is minder duidelijk af te bakenen dan de eerste. Dat het Woudaapje een zeer schaarse broedvogel is geworden, is wel tot iedereen doorgedrongen, maar behoren ook soorten als Nachtegaal en Blauwborst hier toe. In de duinstreek is de Nachtegaal zeer talrijk, maar op de Veluwe komt deze soort niet voor. In de Biesbosch wemelt het van de Blauwborsten, maar in de duinen ontbreekt deze soort. Een Glanskop is vrijwel overal op de zandgronden algemeen, maar in grote delen van Noord-Brabant schittert deze soort door afwezigheid. Onze Vogelwerkgroep heeft toegezegd aan het Bijzonder Soorten Project mee te doen, door voor een paar soorten die voor onze regio interessant zijn, zoveel mogelijk gegevens te verzamelen. Hieronder volgen de resultaten.

Kolonievogels

De bekendste kolonievogel van onze regio is natuurlijk de Blauwe Reiger. In 1990 werden de volgende gegevens verzameld:

Landgoed Offem - 40 paar

Nieuw-Leeuwenhorst - 1 paar

Huys te Warmont - 91 paar

Lisserbos - 88 paar

Endegeest - 2 paar

Rhijnhof - 30 paar

In 1990 waren we getuige van twee bijzondere kolonievogels, namelijk de Visdief en de Kokmeeuw. Achter boerderij Sixenburg vestigden zich op een braakliggend stuk land negen paren Visdiefjes en ook ten minste negen paren Kokmeeuwen. Hierover werd bericht in De Strandloper van september 1990.

Geelgors

Twintig jaar geleden broedde deze soort overal op de hogere gronden. In de duinstreek was de Geelgors veel minder vaak te zien dan in het oosten en zuiden van ons land, maar de omgeving van Noordwijkerhout en Lisse genoot landelijke bekendheid vanwege het talrijke voorkomen van de Geelgors. Anno 1991 komt deze soort in de duinstreek nauwelijks meer voor, terwijl de aantallen op de zandgronden elders in ons land in hoog tempo teruglopen. Het staat vrijwel vast dat in het westen van Nederland de Geelgors alleen nog bij Ruigenhoek te vinden is. In Noord-Holland is de populatie bij Egmond vermoedelijk geheel verdwenen en bij Lisse wordt het eentonige liedje al jaren niet meer gehoord. Ook langs de binnenduinstrand bij Wassenaar is de Geelgors nu verdwenen. In 1990 werden tussen het Oosterduinsemeer en De Zilk drie paren aangetroffen. Dat is

een flinke achteruitgang vergeleken met de 8-10 paren die hier in de jaren 1986-88 nog werden aangetroffen.

Kuifleeuwerik

Ook met de Kuifleeuwerik gaat het heel slecht in Nederland. Evenals de Geelgors voelt deze vogel zich niet thuis in streken waar geen rommelige hoekjes, zandige paadjes en onkruidlandjes zijn aan te treffen. In de Zuidhollandse kustplaatsen is dit parmantige vogeltje gelukkig nog niet verdwenen. Het resultaat van 1990: Noordwijk negen paar en Noordwijkerhout twee paar. De beste plaats voor deze soort blijft de Wilhelminaboulevard met zeker drie paren. Wie ziet er wel eens een Kuifleeuwerik op de Astridboulevard?

Kuifmees

In het oosten en zuiden van ons land is dit een algemene broedvogel, maar in West-Nederland komt hij slechts op enkele plaatsen voor. Het voorkomen van de Kuifmees blijft namelijk geheel tot dennenbossen beperkt. Alleen waar deze bossen een zekere omvang bereiken vestigen zich enkele paartjes. Voor 1990 werd het bestand in de Noordduinen op zeker acht paar geschat. Ook broedde een paartje in het dennenbestand van Nieuw-Leeuwenhorst.

Fluiter

Ook deze bosvogel is op de hogere zandgronden beslist niet zeldzaam. In onze omgeving is evenwel niet van een vaste populatie sprake. Hier moeten wij het hebben van trekvogels die soms blijven en dan tot broeden overgaan. In het voorjaar van 1990 werden opvallend veel zingende Fluïters gehoord. In juni bleek dat verscheidene paartjes gebleven waren. Door goed op de ouders met voer te letten, is het nest verrassend gemakkelijk te vinden. In 1990 werden drie nesten gevonden: Offem, Klein-Leeuwenhorst en Noordduinen.

Zwarte Roodstaart

In het oosten en zuiden van ons land is deze vogel heel algemeen, maar pas de laatste decennia vestigt hij zich ook op steeds meer plaatsen in het westen. Daarom proberen wij de ontwikkeling in Noordwijk zo goed mogelijk te volgen. In 1990 werden in Noordwijk tien zangposten ontdekt. Al jaren bekende plaatsen zijn: Huis ter Duin, Schoolstraat, Losplaatsweg. Ook wordt deze soort steeds vaker gezien bij grote bollenbedrijven met veel schuren en stapels kisten.

Behalve van de hierboven genoemde soorten werden nog gegevens doorgestuurd over broedgevallen van Torrenvalk (2), Boomvalk (1), Sperwer (2), Bergeend (3) en Zomertaling (1).